

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

1997

Julkaistu Helsingissä 30 päivänä toukokuuta 1997

N:o 482—485

SISÄLLYS

N:o		Sivu
482	Asetus Suomen hallituksen ja entisen Jugoslavian alueella tehtyjä rikoksia käsittelevän kansainvälisen sotarikostuomioistuimen välillä sotarikostuomioistuimen tuomioiden täytäntöönpanosta tehdyn sopimuksen voimaansaattamisesta	1477
483	Asetus lastenruoka-asetuksen kumoamisesta	1478
484	Asetus äidinmaidonkorvikkeesta ja vierotusvalmisteesta annetun asetuksen kumoamisesta	1479
485	Kauppa- ja teollisuusministeriön päätös äidinmaidonkorvikkeesta ja vierotusvalmisteesta	1480

N:o 482

Asetus

Suomen hallituksen ja entisen Jugoslavian alueella tehtyjä rikoksia käsittelevän kansainvälisen sotarikostuomioistuimen välillä sotarikostuomioistuimen tuomioiden täytäntöönpanosta tehdyn sopimuksen voimaansaattamisesta

Annettu Helsingissä 23 päivänä toukokuuta 1997

Ulkoasiainministerin esittelystä säädetään:

1 §
Haagissa 7 päivänä toukokuuta 1997 Suomen hallituksen ja entisen Jugoslavian alueella tehtyjä rikoksia käsittelevän kansainvälisen sotarikostuomioistuimen välillä sotarikostuomioistuimen tuomioiden täytäntöönpanosta

tehty sopimus tulee voimaan 6 päivänä kesäkuuta 1997 niin kuin siitä on sovittu.

2 §
Tämä asetus tulee voimaan 6 päivänä kesäkuuta 1997.

Helsingissä 23 päivänä toukokuuta 1997

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Ministeri *Ole Norrback*

(Sopimusteksti on julkaistu Suomen säädöskokoelman sopimussarjan n:ossa 27/1997)

N:o 483

Asetus

lastenruoka-asetuksen kumoamisesta

Annettu Helsingissä 23 päivänä toukokuuta 1997

Kauppa- ja teollisuusministerin esittelystä säädetään 17 päivänä maaliskuuta 1995 annetun elintarvikelain (361/1995) nojalla:

1 §
Tällä asetuksella kumotaan 29 päivänä lokakuuta 1981 annettu lastenruoka-asetus (722/1981). Asetuksen nojalla annetut määräykset ovat kuitenkin voimassa, kunnes niistä toisin säädetään tai määrätään.

2 §
Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä lokakuuta 1997.
Ennen asetuksen voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 23 päivänä toukokuuta 1997

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Kauppa- ja teollisuusministeri *Antti Kalliomäki*

N:o 484

Asetus

äidinmaidonkorvikkeesta ja vierotusvalmisteesta annetun asetuksen kumoamisesta

Annettu Helsingissä 23 päivänä toukokuuta 1997

Kauppa- ja teollisuusministerin esittelystä säädetään 17 päivänä maaliskuuta 1995 annetun elintarvikelain (361/1995) nojalla:

1 §
Tällä asetuksella kumotaan 29 päivänä huhtikuuta 1994 annettu asetus äidinmaidonkorvikkeesta ja vierotusvalmisteesta (337/1994). Asetuksen nojalla annetut määräykset ovat kuitenkin voimassa, kunnes niistä toisin säädetään tai määrätään.

2 §
Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 1997.
Ennen asetuksen voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 23 päivänä toukokuuta 1997

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Kauppa- ja teollisuusministeri *Antti Kalliomäki*

Kauppa- ja teollisuusministeriön päätös äidinmaidonkorvikkeesta ja vierotusvalmisteesta

Annettu Helsingissä 26 päivänä toukokuuta 1997

Kauppa- ja teollisuusministeriö on 17 päivänä maaliskuuta 1995 annetun elintarvikelain (361/1995) 48 §:n nojalla päättänyt:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Päätöksen tarkoitus

Tällä päätöksellä pannaan täytäntöön komission 14 päivänä toukokuuta 1991 antama direktiivi äidinmaidonkorvikkeista ja vierotusvalmisteista (91/321/ETY) ja komission 16 päivänä helmikuuta 1996 antama direktiivi äidinmaidonkorvikkeista ja vierotusvalmisteista annetun komission direktiivin 91/321/ETY muuttamisesta (96/4/EY).

2 §

Soveltamisala

Tässä päätöksessä määrätään terveelle imeväiselle tarkoitetun äidinmaidonkorvikkeen ja vierotusvalmisteen koostumuksesta, ainesosista, pakkausmerkinnöistä, markkinoinnista, myynnistä ja muusta luovutuksesta. Tiedotusaineiston sisällöstä ja jakelusta määrää sosiaali- ja terveysministeriö.

Päätös koskee soveltuvin osin imeväisen erityisvalmistetta, ellei sosiaali- ja terveysministeriö toisin määrää.

3 §

Määritelmät

Tässä päätöksessä tarkoitetaan

- 1) *imeväisellä* alle 12 kuukauden ikäistä lasta,
- 2) *pikkulapsella* 1—3 vuoden ikäistä lasta,
- 3) *äidinmaidonkorvikkeella* elintarviketta, joka on tarkoitettu imeväisen ravinnoksi lapsen 4—6 ensimmäisen elinkuukauden ai-

kana yksinään tyydyttämään tämän lapsiryhmän ravitsemukselliset vaatimukset,

4) *vierotusvalmisteella* elintarviketta, joka on tarkoitettu yli 4 kuukauden ikäisen imeväisen ravinnoksi ja pääasialliseksi nesteosuudeksi tämän lapsiryhmän vähitellen monipuolistuvassa ruokavaliossa, ja

5) *imeväisen erityisvalmisteella* elintarviketta, joka on tarkoitettu käytettäväksi äidinmaidonkorvikkeen tai vierotusvalmisteen sijasta imeväiselle, joka sairauden tai muun vastaavan syyn takia ei voi käyttää terveelle imeväiselle tarkoitettuja valmisteita.

4 §

Valmisteiden nimien sallittu käyttö

Äidinmaidonkorvikkeen tai vierotusvalmisteen nimellä saa pitää kaupan ja myydä vain valmisteita, jotka täyttävät tämän päätöksen 3 §:n 3 ja 4 kohdissa säädetyt määritelmät ja muut päätöksessä annetut määräykset.

Muuta valmistetta kuin äidinmaidonkorviketta ei saa pitää kaupan tai muutoin esitellä soveliaana täyttämään yksinään terveen imeväisen ravitsemukselliset tarpeet lapsen 4—6 ensimmäisen elinkuukauden aikana.

2 luku

Sallitut ainesosat ja koostumusvaatimukset

5 §

Ainesosat

Äidinmaidonkorviketta saa valmistaa selkälaisista proteiinilähteistä ja tarvittaessa myös muista ainesosista, joiden soveltavuus imeväisen ravinnoksi syntymästä lähtien on osoitettu yleisesti hyväksytyllä tieteellisellä aineistolla.

Vierotusvalmistetta saa vastaavasti valmis-

taa sellaisista proteiinilähteistä ja tarvittaessa myös muista ainesosista, joiden soveltuvuus yli neljän kuukauden ikäisen imeväisten ravinnoksi on osoitettu yleisesti hyväksytyllä tieteellisellä aineistolla.

Äidinmaidonkorvikkeen tai vierotusvalmisteen on oltava sellaisenaan nautintavalmista tai koostumukseltaan sellaista, että sen nautintavalmiksi tekemiseen tarvitaan ainoastaan vettä.

6 §

Koostumus

Äidinmaidonkorvikkeen on täytettävä liitteessä I määrätyt koostumusvaatimukset ja sen valmistukseen saa käyttää liitteessä mainittuja ainesosia siinä määrätyillä ehdoilla.

Vierotusvalmisteen on täytettävä liitteessä II määrätyt koostumusvaatimukset ja sen valmistukseen saa käyttää liitteessä mainittuja ainesosia siinä määrätyillä ehdoilla.

7 §

Ravintoaineiden lähteenä sallitut yhdisteet

Äidinmaidonkorvikkeen ja vierotusvalmisteen valmistukseen saa käyttää vain liitteessä III lueteltuja yhdisteitä turvaamaan imeväisen kivennäisaineiden, vitamiinien, aminohappojen ja muiden typpiyhdisteiden sekä muiden ravitsemuksellisesti merkittävien aineiden saanti.

8 §

Lisäaineiden käyttö

Lisäaineiden ja aromien käytöstä äidinmaidonkorvikkeen ja vierotusvalmisteen valmistuksessa noudatetaan, mitä elintarvikelisiä aineista sekä aromeista ja niiden valmistusaineista on säädetty tai määrätty.

9 §

Vieraat aineet ja muu laatu

Äidinmaidonkorvike ja vierotusvalmiste eivät saa sisältää vierasta ainetta tai muuta ainetta sellaista määrää, että siitä on haittaa lapsen terveydelle.

3 luku

Pakkausmerkinnät

10 §

Valmisteen nimi

Tässä päätöksessä tarkoitettuja valmisteita on myytävä nimellä *äidinmaidonkorvike*, *vierotusvalmiste* tai *imeväisen erityisvalmiste*.

Kokonaan lehmänmaidon proteiineista valmistettuja valmisteita on myytävä vastaavasti nimellä *maitopohjainen äidinmaidonkorvike* tai *maitopohjainen vierotusvalmiste* taikka *maitopohjainen imeväisen erityisvalmiste*.

11 §

Pakolliset lisämerkinnät

Sen lisäksi, mitä elintarvikkeiden pakkausmerkinnöistä on muualla säädetty tai määrätty, äidinmaidonkorvikkeen ja vierotusvalmisteen pakkaukseen on tehtävä seuraavat merkinnät:

1) äidinmaidonkorvikkeessa ilmoitus siitä, että valmiste on sopivaa imeväisen ravinnoksi syntymästä alkaen, jos lasta ei imetä,

2) äidinmaidonkorvikkeessa, johon ei ole lisätty rautaa, ilmoitus siitä, että annettaessa valmistetta yli 4 kuukauden ikäiselle imeväiselle on lapsen raudantarve tyydytettävä muista lähteistä,

3) vierotusvalmisteessa ilmoitus siitä, että valmiste on sopivaa yli 4 kuukauden ikäisen imeväisen ravinnoksi siten, että se muodostaa vain osan ruokavaliosta, ja että sitä ei saa käyttää rintamaidon sijasta lapsen neljän ensimmäisen elinkuukauden aikana,

4) äidinmaidonkorvikkeessa ja vierotusvalmisteessa selkeä valmistusohje ja varoitus virheellisen valmistustavan aiheuttamista terveydellisistä vaaroista, ja

5) sellaista välttämätöntä tietoa valmisteen oikeasta käytöstä, ettei se vähennä rintaruokintaa.

12 §

Äidinmaidonkorvikkeen erityismerkinnät

Äidinmaidonkorvikkeen pakkausmerkinnöissä on lisäksi oltava seuraavat pakolliset

tiedot varustettuna otsikolla *tärkeä tiedotus* tai vastaavalla muulla ilmaisulla:

1) lausunto rintaruokinnan ylivertauisuudesta sekä

2) suositus siitä, että valmistetta käytetään vain sellaisten puolueettomien henkilöiden ohjeiden mukaan, jotka ovat saaneet lääketieteellisen, ravitsemustieteellisen tai farmaseuttisen koulutuksen, tai jotka ovat muita äitiys- tai lastenhuollosta vastuussa olevia ammattihenkilöitä.

13 §

Pakolliset ravintoarvomerkinnät

Äidinmaidonkorvikkeen ja vierotusvalmisteen pakkauksessa on ilmoitettava ainakin:

1) valmisteesta saatavan energian määrä ilmaistuna kilojouleina (kJ) ja kilokaloreina (kcal) sekä proteiinien, rasvojen ja hiilihydraattien määrät 100 millilitrassa nautintavalmista valmistetta, ja

2) jokaisen liitteissä I ja II mainitun kivennäisaineen ja vitamiinin sekä tarvittaessa koliinin, inositolin, karnitiinin ja tauriinin määrä keskiarvona numeroin ilmaistuna 100 millilitrassa nautintavalmista valmistetta.

14 §

Vapaaehtoiset ravintoarvomerkinnät

Äidinmaidonkorvikkeen ja vierotusvalmisteen pakkaukseen voidaan merkitä liitteessä III mainittujen ravintoaineiden määrät keskiarvona numeroin ilmaistuna 100 millilitrassa nautintavalmista valmistetta, jos merkintää ei tehdä 13 § 2 kohdan mukaan.

Vierotusvalmisteen pakkaukseen voidaan tehdä numeroarvojen lisäksi liitteessä VIII mainituista vitamiineista ja kivennäisaineista merkintä, joka ilmoittaa ravintoaineen saannin prosentteina liitteessä tälle ravintoaineelle määrätystä vertailuarvosta 100 millilitrassa nautintavalmista valmistetta, jos aineen määrä on vähintään 15 prosenttia määrätystä vertailuarvosta.

15 §

Kieltoja ja rajoituksia

Äidinmaidonkorvikkeen pakkauksessa ei

saa olla imeväisten kuvia, eikä siinä saa olla muitakaan kuvia tai tekstejä, jotka voivat ihannoida valmisteen käyttöä. Pakkauksessa voi kuitenkin olla piirroskuvia helpottamaan valmisteen tunnistamista sekä kuvitettu valmistusohje.

Sanan *humanisoitu* tai muiden vastaavien ilmaisujen käyttö on kielletty. Sanaa *muunnettu*, *sopeutettu* tai muuta vastaavaa ilmaisu voidaan käyttää ainoastaan liitteen IV kohdan 1 mukaan.

Pakkausmerkinnöissä voi olla äidinmaidonkorvikkeen koostumusta koskevia väitteitä vain liitteen IV mukaan ja siinä määrättyillä ehdoilla.

4 luku

Kaupanpito ja tiedottaminen

16 §

Esitteet ja mainonta

Mitä edellä on säädetty pakkausmerkinnöistä sovelletaan myös äidinmaidonkorvikkeen ja vierotusvalmisteen esitteisiin, mainoksiin ja valmisteiden kaupanpitoon kiinnittämällä erityistä huomiota niiden antamaan yleisvaikutelmaan tai pakkaamiseen, käytettyihin pakkausmateriaaleihin ja tapaan, jolla valmisteita pidetään kaupan.

Äidinmaidonkorvikkeen mainonta on rajoitettava ammattihenkilöstölle tarkoitettuihin lastenhoidon erikoisjulkaisuihin ja tieteellisiin julkaisuihin. Mainosten on oltava samojen säännösten mukaisia, joista säädetään pakkausmerkintöjä koskevissa 10—15 §:ssä, ja niiden on sisällettävä vain tieteellistä ja tosiasioihin perustuvaa tietoa. Esitteet tai mainokset eivät saa antaa mielikuvaa tai luoda uskomusta, että pulloruokinta on yhtä hyvää tai parempaa kuin rintaruokinta.

17 §

Myynnin tai jakelun rajoitukset

Äidinmaidonkorvikkeen myyntipaikkamainonta sekä muut vastaavat suoraan kuluttajaan suunnatut myyntityöstämiskeinot ovat vähittäismyymälöissä kiellettyjä.

Valmistajat tai myyjät eivät saa jakaa ilmaiseksi eivätkä myydä alennetulla hinnalla valmisteita, näytteitä tai muita myyntityöstämislahjoja suoraan kuluttajille, eivätkä

myöskään epäsuorasti terveydenhuolto- tai sosiaalihuoltojärjestelmän tai terveydenhoitohenkilöstön kautta.

Laitoksille tai järjestöille lahjoitetut tai alennettuun hintaan myydyt äidinmaidonkorvikke-erät, käytetäänpä ne sitten laitoksissa tai jaetaan niiden ulkopuolelle, on annettava ainoastaan sellaisille imeväisille, joita on ruokittava äidinmaidonkorvikkeella vain sen ajan kuin nämä imeväiset sitä tarvitsevat.

Valmisteita saa jakaa ainoastaan terveydenhuoltojärjestelmän kautta tai muulla sosiaali- ja terveysministeriön hyväksymällä tavalla.

18 §

Tiedotusaineisto

Sosiaali- ja terveysministeriö huolehtii siitä, että puolueetonta ja yhdenmukaista tiedotusaineistoa imeväisten ja pikkulasten ruokinnasta on saatavilla perheiden käyttöön ja imeväisten ja pikkulasten ravitsemuksen parissa työskentelevälle ammattihenkilöstölle.

Sosiaali- ja terveysministeriö antaa tarkempia määräyksiä tiedotusaineiston sisällöstä ja jakelusta.

19 §

Kaupallinen tiedotusaineisto

Teollisuuden tai kaupan kustantamaa tiedotusaineistoa tai -välineistöä saa jakaa vain pyynnöstä ja aineiston tulee olla sosiaali- ja terveysministeriön kirjallisesti hyväksymää

Helsingissä 26 päivänä toukokuuta 1997

Kauppa- ja teollisuusministeri *Antti Kalliomäki*

tai sosiaali- ja terveysministeriön antamien ohjeiden mukaan tehtyä. Tällaisessa välineessä tai aineistossa voi olla lahjoittajayhtiön nimi tai logo, mutta siinä ei saa viitata äidinmaidonkorvikkeen kaupanimeen.

Kaupallista tiedotusaineistoa saa jakaa ainoastaan terveydenhuoltojärjestelmän kautta tai muulla sosiaali- ja terveysministeriön hyväksymällä tavalla.

5 luku

Erinäisiä säännöksiä

20 §

Viittaussäännös

Tämän päätöksen rikkomisen seuraamuksista säädetään elintarvikelaissa.

21 §

Voimaantulo

Tämä päätös tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 1997.

Tällä päätöksellä kumotaan äidinmaidonkorvikkeesta ja vierotusvalmisteesta 5 päivänä toukokuuta 1994 annettu kauppa- ja teollisuusministeriön päätös (339/1994).

Valmisteita, jotka eivät täytä 1 §:ssä mainitun komission direktiivin 96/4/EY mukaan annettuja määräyksiä tässä päätöksessä, saa kuitenkin myydä maaliskuun 30 päivään 1999 asti, jos ne täyttävät muut tässä päätöksessä annetut määräykset.

Kaupallinen neuvos Anna-Liisa Koskinen

VALMISTAJAN OHJEIDEN MUKAAN VALMISTETUN ÄIDINMAIDONKORVIKKEEN PERUSKOOSTUMUS

Huom. Lukuarvot koskevat nautintavalmista valmistetta

Vähintään	Enintään
0,56 g/100 kJ (2,25 g/100 kcal)	0,7 g/100 kJ (3 g/100 kcal)

1. Energia

Vähintään	Enintään
250 kJ (60 kcal/100 ml)	315 kJ (75 kcal/100 ml)

Yhtä suurta energiamäärää kohti korvikkeessa on oltava jokaisen välttämättömän ja puolivälttämättömän aminohapon käytettävissä oleva määrä vähintään sama kuin se on vertailuproteiinissa (liitteessä V määritelty rintamaito); laskutoimituksissa voidaan kuitenkin metioniinin ja kystiinin määrät laskea yhteen.

Proteiinin hyötysuhteen (PHS) ja nettoproteiinin käyttökertoimen (NPK) on oltava vähintään yhtä suuri kuin kaseiinilla.

Tauriinipitoisuuden on oltava vähintään 10 $\mu\text{mol}/100\text{ kJ}$ (42 $\mu\text{mol}/100\text{ kcal}$) ja L-karnitiinipitoisuuden vähintään 1,8 $\mu\text{mol}/100\text{ kJ}$ (7,5 $\mu\text{mol}/100\text{ kcal}$).

2. Proteiinit

Proteiinisisältö saadaan kertomalla typen määrä luvulla 6,38, kun on kysymys lehmänmaidon proteiineista, ja vastaavasti luvulla 6,25, kun on kysymys soijaproteiinisolaaateista ja proteiinihydrolysaateista.

Kemiallisella indeksillä tarkoitetaan alinta suhdelukua, joka saadaan kun mitattavan proteiinin jokaisen välttämättömän aminohapon määrää verrataan vertailuproteiinin vastaavan aminohapon määrään.

2.3 Korvike, joka on valmistettu soijaproteiini-isolaateista yksinomaan tai sekoitettuna lehmänmaidon proteiineihin

2.1 Lehmänmaidon proteiineista valmistettu korvike

Vähintään	Enintään
0,56 g/100 kJ (2,56 g/100 kcal)	0,7 g/100 kJ (3 g/100 kcal)

Vähintään	Enintään
0,45 g/100 kJ (1,8 g/100 kcal)	0,7 g/100 kJ (3 g/100 kcal)

Vain soijaproteiini-isolaatteja saa käyttää näiden korvikkeiden valmistukseen.

Kemiallisen indeksin on oltava vähintään 80 % vertailuproteiiniin verrattuna (liitteessä VI määritelty rintamaito).

Yhtä suurta energiamäärää kohti korvikkeessa on oltava jokaisen välttämättömän ja puolivälttämättömän aminohapon käytettävissä oleva määrä vähintään sama kuin se on vertailuproteiinissa (liitteessä V määritelty rintamaito); laskutoimituksissa voidaan kuitenkin metioniinin ja kystiinin määrät laskea yhteen.

Yhtä suurta energiamäärää kohti korvikkeessa on metioniinin käytettävissä olevan määrän oltava vähintään yhtä suuri kuin sen määrä on vertailuproteiinissa (liitteessä V määritelty rintamaito).

L-karnitiinisisällön on oltava vähintään yhtä suuri kuin 1,8 $\mu\text{mol}/100\text{ kJ}$ (7,5 $\mu\text{mol}/100\text{ kcal}$).

2.2 Proteiinihydrolysaateista valmistettu korvike

2.4 Kaikissa tapauksissa aminohappojen lisääminen sallitaan yksinomaan siinä tarkoi-

tuksessa, että parannetaan proteiinien ravitsemuksellista arvoa tähän tarkoitukseen tarvittavissa suhteissa.

3. Rasvat

Vähintään	Enintään
1,05 g/100 kJ	1,5 g/100 kJ
(4,4 g/100 kcal)	(6,5 g/100 kcal)

3.1 Seuraavien aineiden käyttö on kielletty:

- seesaminsiemennöljy
- puuvillansiemennöljy

3.2 Lauriinihappo

Vähintään	Enintään
—	15 % kokonaisrasvasta

3.3 Myristiinihappo

Vähintään	Enintään
—	15 % kokonaisrasvasta

3.4 Linolihappo (glyseridimuodossa = linoleaatit)

Vähintään	Enintään
70 mg/100 kJ	285 mg/100 kJ
(300 mg/100 kcal)	(1200 mg/100 kcal)

3.5 Alfa-linoleenihappopitoisuuden on oltava vähintään 12 mg/100 kJ (50 mg/100 kcal).

Linoli- ja alfa-linoleenihappopitoisuuden suhdeluvun on oltava vähintään 5 ja enintään 15.

3.6 *Trans*-rasvahappopitoisuus saa olla enintään 4 % rasvan kokonaismäärästä.

3.7 Erukahappopitoisuus saa olla enintään 1 % rasvan kokonaismäärästä.

3.8 Pitkäketjuisia (20 ja 22 hiiliatomia) monitydyttymättömiä rasvahappoja voidaan lisätä. Siinä tapauksessa niiden pitoisuus

saa olla enintään:

- 1 % n-3monitydyttymättömiä rasvahappoja kokonaisrasvapitoisuudesta ja
- 2 % n-6monitydyttymättömiä rasvahappoja kokonaisrasvapitoisuudesta
- (1 % arakidonihappoa kokonaisrasvapitoisuudesta)

Eikosapentaenonihappopitoisuus (20:5 n-3) ei saa olla suurempi kuin dokosaheksaenonihappopitoisuus (22:6 n-3).

4. Hiilihydraatit

Vähintään	Enintään
1,7 g/100 kJ	3,4 g/100 kJ
(7 g/100 kcal)	(14 g/100 kcal)

4.1 Vain seuraavia hiilihydraatteja voidaan käyttää:

- laktoosi
- maltoosi
- sakkaroosi
- maltodekstriinit
- glukoosisiirappi tai kuivattu glukoosisiirappi
- esikypsytetty tärkkelys (luontaisesti gluteenitonta)
- hyytelöity tärkkelys (luontaisesti gluteenitonta)

4.2 Laktoosi

Vähintään	Enintään
0,85 g/100 kJ	—
(3,5 g/100 kcal)	—

Tätä määrystä ei sovelleta korvikkeeseen, jossa soijaproteiinit muodostavat enemmän kuin 50 % proteiinin kokonaismäärästä.

4.3 Sakkaroosi

Vähintään	Enintään
—	20 % hiilihydraatin kokonaismäärästä

4.4 Esikypsytetty tärkkelys ja/tai hyytelöity tärkkelys

Vähintään	Enintään
—	2 g/100 ml, ja 30 % hiilihydraatin kokonaismäärästä

5. Kivennäisaineet

5.1 Lehmänmaidon proteiineista valmistettu korvike

	100 kJ:ssa		100 kcal:ssa	
	Vähintään	Enintään	Vähintään	Enintään
Natrium (mg)	5	14	20	60
Kalium (mg)	15	35	60	145
Kloridi (mg)	12	29	50	125
Kalsium (mg)	12	—	50	—
Fosfori (mg)	6	22	25	90
Magnesium (mg)	1,2	3,6	5	15
Rauta (mg) ⁽¹⁾	0,12	0,36	0,5	1,5
Sinkki (mg)	0,12	0,36	0,5	1,5
Kupari (µg)	4,8	19	20	80
Jodi (µg)	1,2	—	5	—
Seleen (µg) ⁽²⁾	—	0,7	—	3

⁽¹⁾ Raja-arvoa sovelletaan korvikkeeseen, johon rautaa on lisätty.

⁽²⁾ Koskee korvikkeisiin lisättävää seleeniä.

Kalsium/fosfori -suhde ei saa olla alle 1,2 eikä yli 2,0.

5.2 Korvike, joka on tehty soijaproteiineista yksinomaan tai sekoitettuna lehmänmaidon proteiineihin

Kaikkia kohdassa 5.1 olevia vaatimuksia sovelletaan lukuunottamatta rauta- ja sinkkimääriä, jotka ovat seuraavat:

	100 kJ:ssa		100 kcal:ssa	
	Vähintään	Enintään	Vähintään	Enintään
Rauta (mg)	0,25	0,5	1	2
Sinkki (mg)	0,18	0,6	0,75	2,4

6. Vitamiinit

	100 kJ:ssa		100 kcal:ssa	
	Vähintään	Enintään	Vähintään	Enintään
A-vitamiini (µg-RE) ⁽¹⁾	14	43	60	180
D-vitamiini (µg) ⁽²⁾	0,25	0,65	1	2,5
Tiamiini (µg)	10	—	40	—
Riboflaviini (µg)	14	—	60	—
Niasiini (mg-NE) ⁽³⁾	0,2	—	0,8	—

	100 kJ:ssa		100 kcal:ssa	
	Vähintään	Enintään	Vähintään	Enintään
Pantoteenihappo (µg)	70	—	300	—
B ₆ -vitamiini (µg)	9	—	35	—
Biotiini (µg)	0,4	—	1,5	—
Foolihappo (µg)	1	—	4	—
B ₁₂ -vitamiini (µg)	0,025	—	0,1	—
C-vitamiini (mg)	1,9	—	8	—
K-vitamiini (µg)	1	—	4	—
E-vitamiini (mg), d-α-tokoferoliekvivalenttina	0,5/g monitydyttymättömiä rasvahappoja linolihapoksi laskettuna, mutta ei alle 0,1 mg käytettävissä olevaa 100 kJ:a kohti		0,5/g monitydyttymättömiä rasvahappoja linolihapoksi laskettuna, mutta ei alle 0,5 mg käytettävissä olevaa 100 kcal:a kohti	

⁽¹⁾ RE = *all trans*-retinoliekvivalentti

⁽²⁾ Kolekalsiferolin muodossa, josta 10 µg = 400 k.y. D-vitamiinia

⁽³⁾ NE = niasiiniekvivalentti = mg nikotiinihappoa + mg tryptofaania/60

7. Seuraavia nukleotideja voidaan lisätä

	Enintään ⁽¹⁾	
	mg/100 kJ	mg/100 kcal
Sytidiini-5'-monofosfaatti	0,60	2,50
Uridiini-5'-monofosfaatti	0,42	1,75
Adensiini-5'-monofosfaatti	0,36	1,50
Guaansiini-5'-monofosfaatti	0,12	0,50
Inosiini-5'-monofosfaatti	0,24	1,00

⁽¹⁾ Nukleotidien kokonaispitoisuus saa olla enintään 1,2 mg/100 kJ (5 mg/100 kcal).

**VALMISTAJAN OHJEEN MUKAAN VALMISTETUN VIEROTUSVALMISTEEN
PERUSKOOSTUMUS**

Huom. Lukuarvot koskevat nautintavalmistetta

1. Energia

Vähintään	Enintään
250 kJ/100 ml	335 kJ/100 ml
(60 kcal/100 ml)	(80 kcal/100 ml)

2. Proteiinit

Proteiinisältö saadaan kertomalla typen määrä luvulla 6,38, kun on kysymys lehmänmaidon proteiineista, ja vastaavasti luvulla 6,25, kun on kysymys soijaproteiini-isolaateista.

Vähintään	Enintään
0,5 g/100 kJ	1 g/100 kJ
(2,25 g/100 kcal)	(4,5 g/100 kcal)

Läsnäolevan proteiinin kemiallisen indeksin on oltava vähintään 80 % vertailuproteiinin indeksistä (liitteessä VI määritelty kaseiini tai rintamaito).

Kemiallisella indeksillä tarkoitetaan alinta suhdelukua, joka saadaan kun mitattavan proteiinin jokaisen välttämättömän aminohapon määrää verrataan vertailuproteiinin vastaavan aminohapon määrään.

Vierotusvalmisteesa, joka on tehty soija-proteiineista yksinomaan tai sekoitettuna lehmänmaidon proteiineihin, saa käyttää ainoastaan soijan proteiini-isolaatteja.

Aminohappoja saa lisätä vierotusvalmisteseen siinä tarkoituksessa, että parannetaan proteiinien ravitsemuksellista arvoa tähän tarkoitukseen tarvittavissa suhteissa.

Yhtä suurta energiamäärää kohti vierotusvalmisteen on sisällettävä hyväksikäytettävää metioniinia vähintään sama määrä, joka sisältyy liitteessä V määriteltyyn rintamaitoon.

3. Rasvat

Vähintään	Enintään
0,8 g/100 kJ	1,5 g/100 kJ
(3,3 g/100 kcal)	(6,5 g/100 kcal)

3.1 Seuraavien aineiden käyttö on kielletty:

- seesaminsiemenöljy
- puuvillansiemenöljy

3.2 Lauriinihappo

Vähintään	Enintään
—	15 % rasvan kokonaismäärästä

3.3 Myristiinihappo

Vähintään	Enintään
—	15 % rasvan kokonaismäärästä

3.4 Linolihappo (glyceridimuodossa = linoleaati)

Vähintään	Enintään
70 mg/100 kJ	—
(300 mg/100 kcal):	
tämä raja koskee ainoastaan kasviöljyjä sisältävää vierotusvalmistetta	

3.5 *Trans*-rasvahappopitoisuus saa olla enintään 4 % kokonaisrasvapitoisuudesta.

3.6 Erukahappopitoisuus saa olla enintään 1 % kokonaisrasvapitoisuudesta.

4. Hiilihydraatit

Vähintään	Enintään
1,7 g/100 kJ	3,4 g/100 kJ
(7 g/100 kcal)	(14 g/100 kcal)

Tätä määrystä ei sovelleta vierotusvalmisteseen, jossa soijaproteiini-isolaatit muodostavat enemmän kuin 50 % proteiinin kokonaismäärästä.

4.1 Gluteenia sisältävien ainesosien käyttö on kielletty.

4.3 Sakkaroosi, fruktoosi, hunaja

Vähintään	Enintään
—	erikseen tai yhteensä: 20 % hiilihydraatin kokonaismäärästä

4.2 Laktoosi

Vähintään	Enintään
0,45 g/100 kJ	—
(1,8 g/100 kcal)	—

5. Kivennäisaineet**5.1**

	100 kJ:ssa		100 kcal:ssa	
	Vähintään	Enintään	Vähintään	Enintään
Rauta (mg)	0,25	0,5	1	2
Jodi (µg)	1,2	—	5	—

5.2 Sinkki**5.3 Muut kivennäisaineet:**

5.2.1 Kokonaan lehmänmaidosta tehty vierotusvalmiste

Vähintään	Enintään
0,12 mg/100 kJ	—
(0,5 mg/100 kcal)	—

Määrät ovat vähintään vastaavat kuin ne määrät, joita normaalisti esiintyy lehmänmaidossa, vähennettynä tarpeen mukaan samassa suhteessa kuin vierotusvalmisteen proteiinipitoisuus on lehmänmaidon proteiinipitoisuudesta. Liitteessä VII on annettu ohjeeksi tyypillinen lehmänmaidon koostumus.

5.2.2 Vierotusvalmiste, joka sisältää soija-proteiini-isolaatteja yksinomaan tai sekoitettuna lehmänmaitoon

Vähintään	Enintään
0,18 mg/100 kJ	—
(0,75 mg/100 kcal)	—

5.4 Kalsium/fosfori -suhde saa olla enintään 2,0.

6. Vitamiinit

	100 kJ:ssa		100 kcal:ssa	
	Vähintään	Enintään	Vähintään	Enintään
A-vitamiini ($\mu\text{g-RE}$) ⁽¹⁾	14	43	60	180
D-vitamiini (μg) ⁽²⁾	0,25	0,75	1	3
C-vitamiini (mg)	1,9	—	8	—
E-vitamiini (mg), d- α - tokoferoliekvivalenttina	0,5/g moni- tyydyttymät- tömiä rasva- happoja linolihapoksi laskettuna, mutta ei alle 0,1 mg käytettävissä olevaa 100 kJ:a kohti		0,5/g moni- tyydyttymät- tömiä rasva- happoja linolihapoksi laskettuna, mutta ei alle 0,5 mg käytettävissä olevaa 100 kcal:a kohti	

⁽¹⁾ RE = *all trans*-retinoliekvivalentti

⁽²⁾ Kolekalsiferolin muodossa, josta 10 μg = 400 k.y. D-vitamiinia

7. Seuraavia nukleotideja voidaan lisätä

	Enintään ⁽¹⁾	
	mg/100 kJ	mg/100 kcal
Sytidiini-5'-monofosfaatti	0,60	2,50
Uridiini-5'-monofosfaatti	0,42	1,75
Adensiini-5'-monofosfaatti	0,36	1,50
Guanosiini-5'-monofosfaatti	0,12	0,50
Inosiini-5'-monofosfaatti	0,24	1,00

⁽¹⁾ Nukleotidien kokonaispitoisuus saa olla enintään 1,2 mg/100 kJ (5 mg/100 kcal).

RAVINTOAINHEET

1. Vitamiinit

Vitamiini	Vitamiiniyhdiste
A-vitamiini	Retinyyliasetaatti Retinyylipalmitaatti Beta-karoteeni Retinoli
D-vitamiini	D ₂ -vitamiini (ergokalsiferoli) D ₃ -vitamiini (kolekalsiferoli)
B ₁ -vitamiini	Tiamiinihydrokloridi Tiamiinimononitraatti
B ₂ -vitamiini	Riboflaviini Riboflaviini-5'-fosfaatti, natrium
Niasiini	Nikotiiniamidi Nikotiinihappo
B ₆ -vitamiini	Pyridoksiinihydrokloridi Pyridoksiini-5'-fosfaatti
Folaatti	Foolihappo
Pantoteeni-happo	D-pantotenaatti, kalsium D-pantotenaatti, natrium Dekspantenoli
B ₁₂ -vitamiini	Syanokobalamiini Hydroksokobalamiini
Biotiini	D-biotiini
C-vitamiini	L-askorbiinihappo Natrium-L-askorbaatti Kalsium-L-askorbaatti 6-palmityyli-L-askorbiinihappo (askorbyylipalmitaatti) Kaliumaskorbaatti
E-vitamiini	D-alfa-tokoferoli DL-alfa-tokoferoli D-alfa-tokoferoliasetaatti DL-alfa-tokoferoliasetaatti
K-vitamiini	Fyllokinoni (Fytomenadioni)

2. Kivennäisaineet

Kivennäisaineet	Sallitut suolat
Kalsium (Ca)	Kalsiumkarbonaatti Kalsiumkloridi Sitruunahapon kalsiumsuolat Kalsiumglukonaatti Kalsiumglyserofosfaatti Kalsiumlaktaatti Ortofosforihapon kalsiumsuolat Kalsiumhydroksidi
Magnesium (Mg)	Magnesiumkarbonaatti Magnesiumkloridi Magnesiumoksidi Ortofosforihapon magnesiumsuolat Magnesiumsulfaatti Magnesiumglukonaatti Magnesiumhydroksidi Sitruunahapon magnesiumsuolat
Rauta (Fe)	Ferrositraatti Ferroglukonaatti Ferrolaktaatti Ferrosulfaatti Ferriammoniumsitraatti Ferrofumaatti Ferridifosfaatti (Ferripyrofosfaatti)
Kupari (Cu)	Kuparisitraatti Kupariglukonaatti Kuparisulfaatti Kupari-lysiinikompleksi Kuparikarbonaatti
Jodi (I)	Kaliumjodidi Natriumjodidi Kaliumjodaatti
Sinkki (Zn)	Sinkkiasetaatti Sinkkiloridi Sinkkilaktaatti Sinkkisulfaatti Sinkkisitraatti Sinkkiglukonaatti Sinkkioksidi

Kivennäisaineet	Sallitut suolat
Mangaani (Mn)	Mangaanikarbonaatti Mangaanikloridi Mangaanisitraatti Mangaanisulfaatti Mangaaniglukonaatti
Natrium (Na)	Natriumbikarbonaatti Natriumkloridi Natriumsitraatti Natriumglukonaatti Natriumkarbonaatti Natriumlaktaatti Ortofosforihapon natriumsuolat Natriumhydroksidi
Kalium (K)	Kaliumbikarbonaatti Kaliumkarbonaatti Kaliumkloridi Sitruunahapon ka- liumsuolat Kaliumglukonaatti Kaliumlaktaatti Ortofosforihapon kaliumsuolat Kaliumhydroksidi
Seleeni (Se)	Natriumselenaatti Natriumseleniitti

3. Aminohapot ja muut typpiyhdisteet

L-arginiini ja sen hydrokloridi
L-kystiini ja sen hydrokloridi
L-histiini ja sen hydrokloridi
L-isoleusiini ja sen hydrokloridi
L-leusiini ja sen hydrokloridi
L-kysteiini ja sen hydrokloridi
L-metioniini
L-fenyylialaniini
L-treoniini
L-tryptofaani
L-tyrosiini
L-valiini
L-karnitiini ja sen hydrokloridi
Tauriini
Sytidiini-5'-monofosfaatti ja sen natriumsuola
Uridiini-5'-monofosfaatti ja sen natriumsuola
Adenosiini-5'-monofosfaatti ja sen natriumsuola
Guanosiini-5'-monofosfaatti ja sen natriumsuola
Inosiini-5'-monofosfaatti ja sen natriumsuola

4. Muut

Koliini
Koliinikloridi
Koliinisitraatti
Koliinibitartraatti
Inositoli

ÄIDINMAIDONKORVIKKEEN KOOSTUMUS JA EHDOT VASTAAVIEN VÄITTEIDEN ESITTÄMISEEN

Esitetty väite	Ehdot, jotka oikeuttavat väitteeseen
1. Muunnettu proteiini	Proteiinisisältö on vähemmän kuin 0,6 g/100 kJ (2,5 g/100 kcal) ja heraproteiini/kaseiini -suhde on vähintään 1,0.
2. Vähän natriumia	Natriumsisältö on alle 9 mg/100 kJ (39 mg/100 kcal).
3. Sokeriton	Ei sisällä yhtään sakkaroosia.
4. Vain laktoosia	Laktoosi on ainoa hiilihydraatti.
5. Laktoositon	Ei sisällä yhtään laktoosia ⁽¹⁾ .
6. Täydennetty raudalla	Rautaa on lisätty.
7. Maitoproteiini-allergiariskiä vähentävä. Tämä väite voi sisältää käsitteitä, jotka viittaavat vähennettyihin allergeneisiin tai antiogeneisiin ominaisuuksiin.	<p>a) Äidinmaidonkorvike täyttää liitteessä I olevan 2.2 kohdan edellytykset, ja immunoreaktiivisen proteiinin määrä mitattuna yleisesti hyväksytyllä sopivalla menetelmällä on vähemmän kuin 1 % tyyppipitoisista aineista äidinmaidonkorvikkeissa.</p> <p>b) Merkinnöissä on ilmoitettava, että tuotetta eivät voi käyttää imeväiset, jotka ovat allergisia niille käsittelemättömille proteiineille, joista tuote on tehty, ellei yleisesti hyväksytyissä kliinisissä kokeissa kyseisen äidinmaidonkorvikkeen siedettävyyttä ole osoitettu olevan yli 90 %:lla imeväisistä (luotettavuusväli 95 %), jotka ovat yliherkkiä proteiineille, joista hydrolysaatti on tehty.</p> <p>c) Suun kautta nautittava äidinmaidonkorvike ei saa aiheuttaa eläimissä herkistymistä niille käsittelemättömille proteiineille, joista korvike on tehty.</p> <p>d) Todisteena valmisteen väitetyistä ominaisuuksista tulee olla saatavilla puolueetonta ja tieteellisesti todistettua aineistoa.</p>

⁽¹⁾ Määritettynä menetelmällä, jonka määrittämisestä säädetään myöhemmin

VÄLTTÄMÄTTÖMÄT JA PUOLIVÄLTTÄMÄTTÖMÄT AMINOHAPOT RINTAMAIDOSSA

Tässä päätöksessä ovat rintamaidon välttämättömät ja puolivälttämättömät aminohapot seuraavat:

	mg/100 kJ ⁽¹⁾	mg/100 kcal
Arginiini	16	69
Kystiini	6	24
Histidiini	11	45
Isoleusiini	17	72
Leusiini	37	156
Lysiini	29	122
Metioniini	7	29
Fenyylialaniini	15	62
Treoniini	19	80
Tryptofaani	7	30
Tyrosiini	14	59
Valiini	19	80

⁽¹⁾ 1 kJ = 0,239 kcal

KASEIININ JA RINTAMAIDON PROTEIININ AMINOHAPPOKOOSTUMUS

Kaseiinin ja rintamaidon proteiinin aminohappokoostumus (g/100 g proteiinia):

	Kaseiini ⁽¹⁾	Rintamaito ⁽¹⁾
Arginiini	3,7	3,8
Kystiini	0,3	1,3
Histidiini	2,9	2,5
Isoleusiini	5,4	4,0
Leusiini	9,5	8,5
Lysiini	8,1	6,7
Metioniini	2,8	1,6
Fenyylialaniini	5,2	3,4
Treoniini	4,7	4,4
Tryptofaani	1,6	1,7
Tyrosiini	5,8	3,2
Valiini	6,7	4,5

⁽¹⁾ Amino acid content of foods and biological data on protein. FAO Nutritional Studies, No 24, Rome 1970, items 375 and 383.

KIVENNÄISAINHEET LEHMÄNMAIDOSSA

Vertailua varten lehmänmaidon kivennäisainepitoisuudet ilmoitettuina 100 grammassa rasvatonta kuiva-ainetta ja 1 grammassa proteiineja, ovat seuraavat:

	100 grammassa rasvatonta kuiva-ainetta	1 grammassa proteiineja
Natrium (mg)	550	15
Kalium (mg)	1680	43
Kloridi (mg)	1050	28
Kalsium (mg)	1350	35
Fosfori (mg)	1070	28
Magnesium (mg)	135	3,5
Kupari (µg)	225	6
Jodi	M ⁽¹⁾	M

⁽¹⁾ M: määrittelemätön, vaihtelee suuresti vuodenajan ja karjan ruokintamenetelmien mukaan.

VERTAILUARVOT IMEVÄISILLE JA PIKKULAPSILLE TARKOITETTUIEN VALMISTEIDEN RAVINTOARVOMERKINTÖJÄ VARTEN

Ravintoaine	Vertailuarvo merkintöjä varten
A-vitamiini (µg)	400
D-vitamiini (µg)	10
C-vitamiini (mg)	25
Tiamiini (mg)	0,5
Riboflaviini (mg)	0,8
Niasiini ja sen ekvivalentit (mg)	9
B ₆ -vitamiini (mg)	0,7
Folaatti (µg)	100
B ₁₂ -vitamiini (µg)	0,7
Kalsium (mg)	400
Rauta (mg)	6
Sinkki (mg)	4
Jodi (µg)	70
Seleeni (µg)	10
Kupari (mg)	0,4

SDK/SÄHKÖINEN PAINOS

N:o 482—485, 2 1/2 arkkia

PÄÄTOIMITTAJA TIMO LEPISTÖ
OY EDITA AB, HELSINKI 1997